

Hardangervidda

Kalve- og strukturtelling 2022

Anders Mossing
Olav Strand

Foto: Anders Mossing

Mossing, A. og Strand, O. 2022. Hardangervidda. Kalve- og strukturtelling 2022. NVS Notat 13/2022. 8 s.

Norsk villreinsenter Nord: NO-2661 Hjerkin
n | +47 91 62 37 15 | post.nord@villrein.no

Norsk villreinsenter Sør: NO-3660 Rjukan | +47 95 30 06 40 | post.sor@villrein.no

Stiftelsen Norsk villreinsenter: NO-2661 Hjerkin
n

Org.nr: NO 990 697 809 MVA

ISSN: 1891-5329

INNHold

1	Kalvetelling	4
1.1	Om tellingen.....	4
1.2	Resultater	4
2	STRUKTURTELLING	5
2.1	Om tellingen.....	5
2.2	Resultater	6

1 KALVETELLING

Kalvetellinger gjennomføres for å få kunnskap om tilvekst i bestanden, målt som antall kalv per 100 simle/ungdyr. Kalvetellinger gjennomføres normalt fra helikopter/småfly i juni/juli.

1.1 Om tellingen

Det ble gjort to forsøk på kalvetelling i 2022, henholdsvis 7. og 19. juli. Tellingene den 7. juli ble vurdert som mislykket. Det var ikke gode telleforhold, da dyra hadde stått lite på snø før telling. Det ble funnet ca. 2900 dyr, derav 1052 kalv fordelt på 28 flokker. Tellemannskap på denne tellinga var: Asle Feten, Ragnar Ystanes, Åsmund Opedal og Olav Strand. Olav fotograferte og har talt opp bildene i samarbeid med Anders Mossing (Norsk villreinsenter) og Svein Erik Lund (Hardangervidda villreinutval). Det ble brukt helikopter fra Fonnafly og det ble gjort to landinger i terrenget (i Grønhellerdalen og i Skipafjell).

Ett nytt forsøk ble gjort 19. juli. Det var ikke optimale telleforhold denne dagen heller, men betraktelig bedre enn ved første telling. Som vanlig ble det lagt ut en del transekt (fig. 1) i det aktuelle telleområdet. VHF-peiling av de radiomerka dyra ble benyttet som kontroll, men det ble ikke fløyet direkte på radiosignal. Totalt ble det registrert 15 flokker med smått og stort (8 flokker med mer enn 200 dyr). Totalt 5999 dyr, 1500 kalv, 3612 simle/ungdyr, 887 bukk 2,5 år og eldre. Resultater er oppsummert i tabell 1. Tellemannskap på denne tellinga var: Asle Feten, Ragnar Ystanes, Geir Utne og Olav Strand. Olav fotograferte og har talt opp bildene i samarbeid med Anders Mossing (Norsk villreinsenter) og Svein Erik Lund (Hardangervidda villreinutval). Det ble brukt helikopter fra Fonnafly og det ble gjort en landing i terrenget (i Eltarnuten).

1.2 Resultater

Tabell 1: resultater kalvetelling 2022

Flokknr.	Bildnr.	Brukt bilde	Kalv	Simle/ungdyr	Bukk 2,5+	Totalt	Sendere/merknad
1	10	DCSN9534		15	29	44	
2	36	DCSN9554	176	416	75	667	180, 230, 270, 400, 090, 000. Litt diskusjon om denne. Trakk østover. Konkluderer med at denne ikke har gått inn i flokk nr. 4. Antall kalv og simler tilsier at dette er ulike flokker.
3	47	DCSN9565				0	Går ut. Samme flokk som nr. 2.
4	73	DCSN9598	179	505	248	932	230, 090, 200, 270, 400, 440, 050
5	88	DCSN9618	49	136	22	207	210
6	112	DCSN9639	221	511	193	925	360, 230
7	118	DCSN9644			2	2	
8	123	DCSN9649		2	5	7	
9	127	DCSN9655			1	1	
10	133	DCSN9655			1	1	280
							070, 160, 190, 340, 120, 190, 250, 020,
11	183	DCSN9666	400	635	33	1068	110, 120, 130, 250, 150
11c		DCSN9668	79	433	44	556	
12	205	DCSN9715	170	349	121	640	030, 080, 240, 080, 140, 330
13	248	DCSN9773	226	598	95	919	060, 440, 240
14	255	DCSN9779		1	5	6	260
15	267	DCSN9797		11	13	24	10
			1500	3612	887	5999	41 kalv per 100 simle/ungdyr

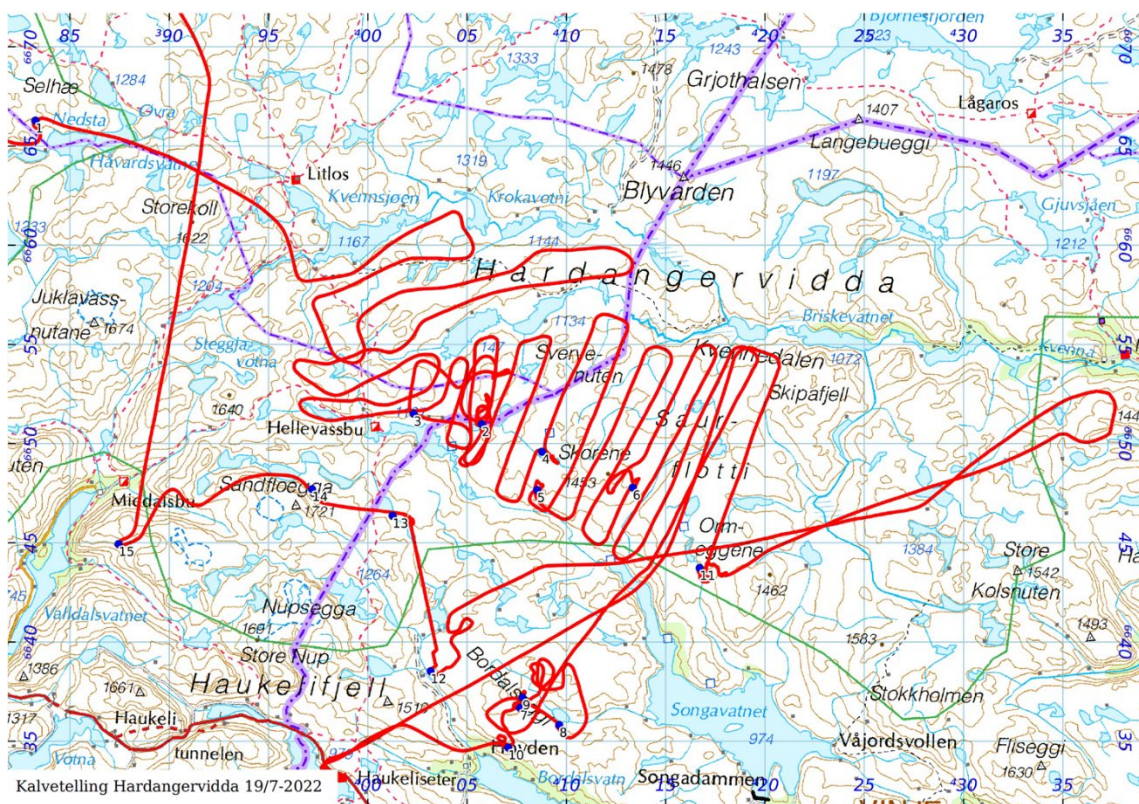

Fig. 1: kart med flyrute under kalvetelling 19. juli 2022

2 STRUKTURTELLING

Strukturtellinger gjennomføres for å kunnskap om kjønns- og alderssammensetningen i bestanden. Strukturtellinger gjennomføres normalt fra bakken etter endt jakt og gjerne i forbindelse med brunsten (oktober).

2.1 Om tellingen

Dato:	11. og 13. oktober 2022
Værforhold:	Generelt vanskelig værforhold i perioden, men på telletidspunktene ganske fint vær, men noe vind.
Mannskap:	Anders Mossing (Norsk villreinsenter), Roy Andersen (Norsk institutt for naturforskning), Jon Mårdalen, Sten Rune Jensen (Hardangervidda fjelloppsyn)
Fotograf:	Alle
Selskap:	Fonnafly AS

Strukturtellingene 2022 var utfordrende å planlegge og gjennomføre pga. vanskelige værforhold med mye tåke og vind. De to dagene vi var ute i felt var i utgangspunktet knapt halve dager, bl.a. grunnet tåke fra morgenen. På tross av dette lyktes vi med å filme/fotografere 17 flokker og til sammen 2274 dyr.

Strukturtellingene på Hardangervidda hadde utgangspunkt fra Skinnarbu, og ble planlagt med bakgrunn i siste GPS-posisjoner. Når disse ble sjekket på morgenen før flyving, var disse normalt 3-8 timer gamle. Vi hadde med ATS-peilesystem for peiling underveis. Dette både for å finne dyr og unngå dobbelttelling. Man brukte noe tid i lufta for visuell observasjon før utplassering av mannskap på bakken. Etter endt førstedag, noterte vi hvilke sendere vi hadde peilet/observert, for å unngå og telle/filme disse på nytt dag nummer to.

Årets strukturtelling var preget av til dels små og ganske spredte flokker. Målsettingen var å filme alt fra bakken, men av hensyn til tid ble en del flokker den 11.10.2022 fotografert fra lufta. Dette er effektivt, men vanskeliggjør/umuliggjør å skille mellom simler og 1,5 års bukker. Resultatene er derfor fordelt i to tabeller (tabell 2 og 3). Flokkobservasjoner er vist i figur 2.

2.2 Resultater

Tabell 2: Flokker filmet med video fra bakken.

Flokknr.	Dato	Sted	Bukk 3,5+	Bukk 2,5	Bukk 1,5	Simle	Kalv	Ukjent	Totalt
4	11.10.22	Mørudalen	13	14	5	62	18	0	112
6	11.10.22	Ormetjønneggi	16	10	8	94	22	0	150
9	11.10.22	Honserudlega	4	3	3	29	14	0	53
10	13.10.22	Gryslhovda	2	2	2	20	8	0	34
11	13.10.22	Gryslhovda	37	19	33	227	131	1	448
12	13.10.22	Gryslhovda	17	8	14	123	58	1	221
13	13.10.22	Kringlesjånuten	14	12	8	70	21	2	127
14	13.10.22	Kringlesjånuten	8	8	10	40	14	0	80
15	13.10.22	Gjuvsjåhovda	4	12	5	30	20	0	71
16	13.10.22	Dargesjånutane	23	14	36	117	45	0	235
17	13.10.22	Blyvarden	5	6	7	30	15	0	63
			143	108	131	842	366	4	1594
			9,0	6,8	8,2	52,8	23,0	0,3	100,0

Tabell 3: Flokker fotografert med stillbilder fra helikopter.

Flokknr.	Dato	Sted	Bukk 3,5+	Bukk 2,5	Simle/bukk 1,5	Kalv	Ukjent	Totalt
1	11.10.22	Bågåfjell	18	12	141	50	0	221
2	11.10.22	Flådalen	4	5	63	18	0	90
3	11.10.22	Setenuten	19	8	113	28	0	168
5	11.10.22	Løkjesmyrane	6	4	45	12	0	67
7	11.10.22	Tosketjønnnuten	1	0	11	5	0	17
8	11.10.22	Tosketjønnlæga	8	9	81	19	0	117
			56	38	454	132	0	680
			8,2	5,6	66,8	19,4	0,0	100,0

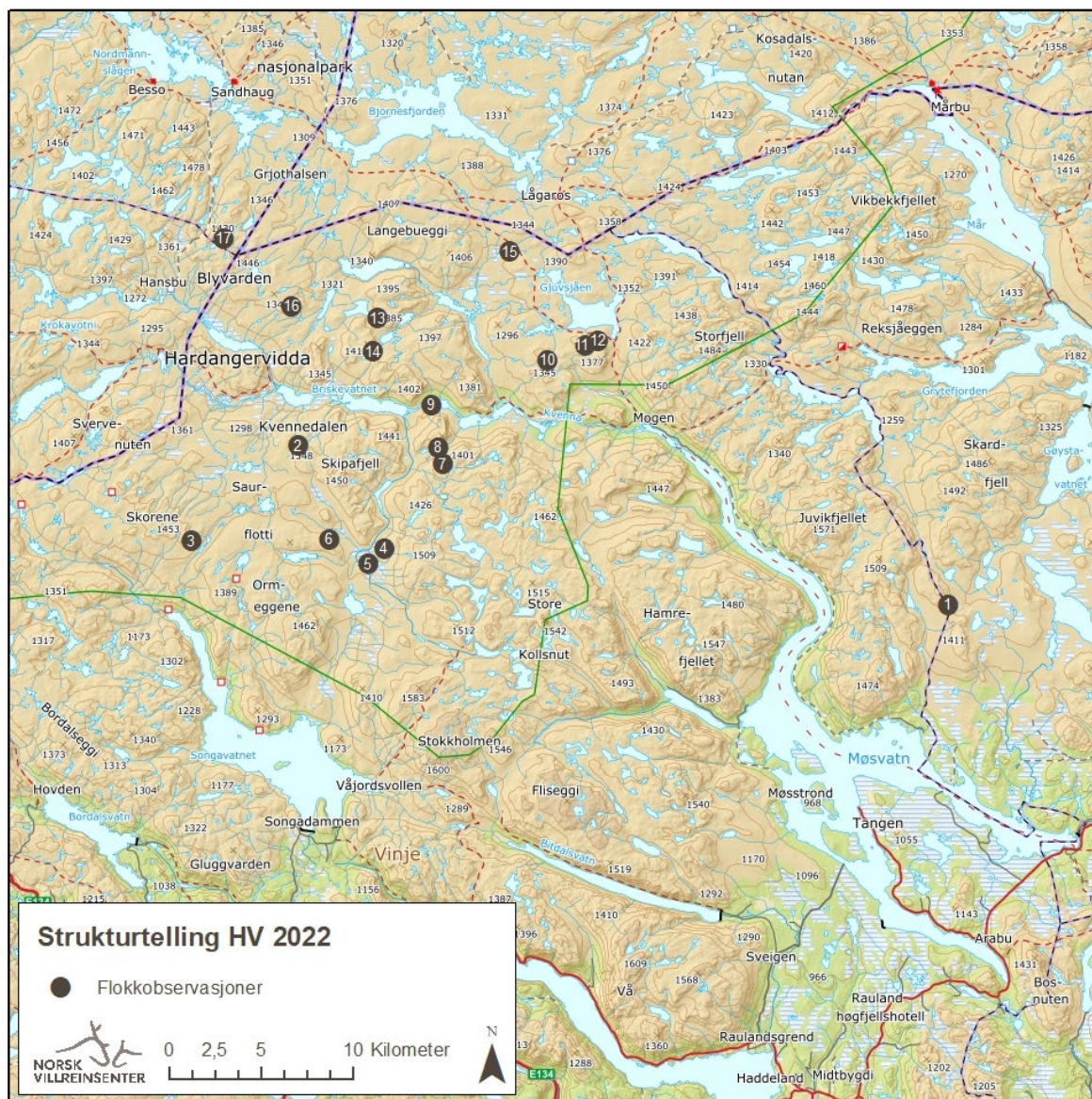
Det ble altså filmet 1594 dyr fra bakken og fotografert 680 dyr fra helikopter, til sammen 2274 dyr, noe vi anser som et representativt utvalg i dagens situasjon. Resultatene viser en bukkeandel B3,5+ på hhv. 9,0 og 8,2 % for de to ulike metodene, samt 6,8 og 5,6 % for B 2,5. Det er grunn til å anta at enkelte små B2,5 klassifiseres som Simle/B1,5 under fotografering fra luft. En oppsummering av kategoriene B3,5+ og B2,5 for de to metodene gir et resultat på hhv. 8,8 og 6,4 %, til sammen 15,2 % (tabell 4).

Tabell 4: Bukk 2,5 og B3,5+ oppsummert

Flokknr.	Dato	Sted	Bukk 3,5+	Bukk 2,5	Totalt
1	11.10.2022	Bågåfjell	18	12	221
2	11.10.2022	Flådalen	4	5	90
3	11.10.2022	Setenuten	19	8	168
4	11.10.2022	Mørudalen	13	14	112
5	11.10.2022	Løkjesmyrane	6	4	67
6	11.10.2022	Ormetjønnneggi	16	10	150
7	11.10.2022	Tosketjønnnuten	1	0	17
8	11.10.2022	Tosketjønnlæga	8	9	117
9	11.10.2022	Honserudlega	4	3	53
10	13.10.2022	Gryslhovda	2	2	34
11	13.10.2022	Gryslhovda	37	19	448
12	13.10.2022	Gryslhovda	17	8	221
13	13.10.2022	Kringlesjånuten	14	12	127
14	13.10.2022	Kringlesjånuten	8	8	80
15	13.10.2022	Gjuvsjåhovda	4	12	71
16	13.10.2022	Dargesjånutane	23	14	235
17	13.10.2022	Blyvarden	5	6	63
			199	146	2274
			8,8	6,4	15,2

Resultatene viser at det p.t. er en struktur i stammen med ca. 8-9 % B3,5 år+, 6-7 % B2,5 år, 8-9 % B1,5 år, 52-54 % simle og 21-23 % kalv. Som i fjor, vurderer vi segmentet B3,5+ i det

alt vesentlige til å bestå av relativt unge dyr (anslagsvis i 3 - 4 års alder). Eldre og mer utviklet bukk utgjør i dag en liten del av dette segmentet.

Figur 2: kart flokkobservasjoner